

PHÁT TRIỂN SẢN XUẤT BƯỞI ĐOAN HÙNG VÀ HỒNG GIA THANH Ở TỈNH PHÚ THỌ

Nguyễn Thị Thu Hương^{1*}, Đỗ Thị Bắc², Nguyễn Ngọc Sơn Hải³

¹*Trường Đại học Hùng Vương*

²*Trường Đại học Kinh tế và Quản trị Kinh doanh*

³*Trường Đại học Nông lâm Thái Nguyên*

Email*: huongoanhdhv@gmail.com

Ngày gửi bài: 18.06.2014

Ngày chấp nhận: 01.09.2014

TÓM TẮT

Phát triển sản xuất bưởi Đoan Hùng, hồng Gia Thanh ở tỉnh Phú Thọ là hướng đi tích cực nhằm khai thác tiềm năng, thế mạnh về sản phẩm nông nghiệp có tính đặc trưng cao của địa phương. Tuy nhiên, việc triển khai các hoạt động để phát triển sản xuất bưởi Đoan Hùng, hồng Gia Thanh gặp nhiều khó khăn như điều kiện đất đai manh mún, diện tích trồng phân tán chủ yếu ở quy mô hộ gia đình. Việc đầu tư trồng, chăm sóc, phòng trừ sâu bệnh, thu hoạch và bảo quản, chế biến sản phẩm chưa tốt. Để giải quyết phần nào các hạn chế đã nêu, theo nhóm tác giả cần thực hiện đồng bộ các giải pháp không ngừng phát triển sản xuất, nâng cao chất lượng sản phẩm bưởi Đoan Hùng, hồng Gia Thanh.

Từ khoá: Bưởi Đoan Hùng, hàng hóa, hồng Gia Thanh, Phát triển, Phú Thọ.

Production Development of Doan Hung Pomelo and Gia Thanh Persimmon in Phu Tho Province

ABSTRACT

Production development of Doan Hung pomelo and Gia Thanh persimmon in Phu Tho province is a positive direction in order to exploit the potential advantages of agricultural products that have location-specific speciality. However, the implementation of development activities for Doan Hung pomelo and Gia Thanh persimmon has met many difficulties such as fragmented land conditions and scattered planting acreage primarily at household scale. The investment for cultivation, care, pest control, harvest and storage, processing of product is not paid attention. To partly solve these shortcomings, it is necessary to realize in harmony of development and production solutions, constantly improve product quality of Doan Hung pomelo and Gia Thanh persimmon.

Keywords: Doan Hung pomelo, Gia Thanh persimmon, production developemnt, Phu Tho.

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Phú Thọ là một tỉnh nghèo nằm ở trung tâm của 14 tỉnh vùng Trung du miền núi phía Bắc Việt Nam, có điều kiện tự nhiên thuận lợi cho việc phát triển nông lâm nghiệp. Nhà nước và địa phương đã có những chính sách cụ thể khuyến khích đầu tư cho phát triển sản xuất bưởi Đoan Hùng và hồng Gia Thanh nhằm đưa loại sản phẩm đặc sản đã và đang có thương hiệu này ra thị trường trong và ngoài tỉnh theo quyết định số 99/2008/QĐ-TTg ngày 14/7/2008

của Thủ tướng Chính phủ, đây cũng được coi là cây xóa đói, giảm nghèo và tăng thu nhập cho hộ nông dân địa phương.

Theo từ điển Tiếng Việt phát triển là sự biến đổi hoặc làm cho biến đổi từ ít đến nhiều, hẹp đến rộng, thấp lên cao, đơn giản đến phức tạp.

Phát triển sản xuất bưởi Đoan Hùng, hồng Gia Thanh là quá trình tăng lên về số lượng và chất lượng bưởi Đoan Hùng, hồng Gia Thanh. Cụ thể, phát triển sản xuất bưởi Đoan Hùng, hồng Gia Thanh được thể hiện ở các khía cạnh sau:

Phát triển diện tích trồng bưởi, hồng theo chiều rộng và thâm canh theo nhu cầu thị trường; tăng sản lượng, nâng cao năng suất; sự nâng cao chất lượng sản phẩm bưởi Đoan Hùng, hồng Gia Thanh theo thời gian; tạo ra sự liên kết sản xuất - tiêu thụ bền vững theo chuỗi giá trị.

Hiện nay, tại Phú Thọ phát triển sản xuất bưởi Đoan Hùng, hồng Gia Thanh còn manh mún, mang tính tự phát cao, chưa có dự báo bắt kịp với sự thay đổi trong yêu cầu thị trường. Làm thế nào giữ được tên xuất xứ hàng hóa và phát triển sản xuất được bưởi Đoan Hùng, hồng Gia Thanh theo yêu cầu thị trường là bài toán đang cần lời giải đối với các nhà quy hoạch, chính sách, nhà khoa học, nhà vườn là các hộ nông dân và toàn thể các đối tượng có liên quan trong nông nghiệp, nông thôn trong vùng.

2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

- Nghiên cứu sử dụng các phương pháp tiếp cận chủ yếu theo cách tiếp cận Phát triển Nông thôn gồm: Tiếp cận có sự tham gia, tiếp cận hệ thống và tiếp cận theo các nhóm hộ trồng bưởi Đoan Hùng, hồng Gia Thanh theo các mức đầu tư trung bình, cao, thấp so với định mức đã phê duyệt của các dự án phát triển sản xuất cây ăn quả trọng điểm trong vùng.

- Chọn điểm nghiên cứu: huyện Đoan Hùng và huyện Phù Ninh, trong đó lựa chọn các xã Chí Đám, xã Bằng Luân và xã Gia Thanh làm địa điểm nghiên cứu.

- Mẫu điều tra

- Xác định số lượng mẫu hộ là sản xuất cây ăn quả: Căn cứ trên tỷ lệ số hộ và diện tích trồng 3 loại cây ăn quả đặc sản này thì số hộ được phân chia điều tra trong tổng số 350 hộ là:

Cây bưởi điều tra 280 hộ (trong đó: xã Bằng Luân 180 hộ, xã Chí Đám 100 hộ), cây hồng điều tra 70 hộ tại xã Gia Thanh, huyện Phù Ninh. Ngoài ra, nhóm tác giả còn điều tra các trung gian phân phối bưởi, hồng và người tiêu dùng khách hàng.

- Phương pháp phân tích: Bao gồm phân tích bằng phương pháp thống kê mô tả, thống kê so sánh, phương pháp hội thảo và lấy ý kiến chuyên gia.

- Nhóm chỉ tiêu thể hiện phát triển sản xuất bưởi Đoan Hùng, hồng Gia Thanh.

+ Tốc độ phát triển liên hoàn và bình quân năm 2008 - 2012 về diện tích, sản lượng, giá trị sản xuất, chi phí trung gian, giá trị gia tăng, thu nhập hỗn hợp... của bưởi Đoan Hùng, hồng Gia Thanh qua các năm 2008, 2010, 2012 của tỉnh Phú Thọ.

+ Các chỉ tiêu hiệu quả sử dụng chi phí trung gian, chi phí lao động, tổng chi phí: GO/IC, VA/IC, MI/IC, GO/công, VA/công, MI/công, GO/TC, VA/TC, MI/TC... của bưởi Đoan Hùng và hồng Gia Thanh của tỉnh Phú Thọ.

3. THỰC TRẠNG PHÁT TRIỂN SẢN XUẤT BƯỞI ĐOAN HÙNG VÀ HỒNG GIA THANH Ở TỈNH PHÚ THỌ

3.1. Thực trạng diện tích, sản lượng, giá trị bưởi Đoan Hùng và hồng Gia Thanh ở tỉnh Phú Thọ

Tốc độ tăng bình quân năm 2008 - 2012 (tính bằng căn bậc 4 của số diện tích năm 2012 chia số diện tích năm 2008, tất cả nhân 100) đạt 126,3% (tức tăng 26,3%) (Bảng 2). Số dĩ có sự gia tăng nhanh như vậy là do địa phương đã

Bảng 1. Số mẫu điều tra bưởi Đoan Hùng, hồng Gia Thanh của tỉnh Phú Thọ

TT	Loại cây	Số lượng (hộ)	Cơ cấu (%)	Tổng số mẫu điều tra
1	Bưởi Sừu	420	28	100
2	Bưởi Bằng Luân	775	52,6	180
3	Hồng Gia Thanh	303	20,2	70
	Tổng số	1.498	100	350

Nguồn: Cục Thống kê Phú Thọ, 2012 và Nguyễn Thị Thu Hương, 2012

Bảng 2. Diện tích bưởi Đoan Hùng và hồng Gia Thanh ở tỉnh Phú Thọ qua năm 2008 - 2012

Diễn giải	Diện tích (ha)			So sánh (%)		Bình quân 2008 - 2012
	2008	2010	2012	2010/ 2008	2012/ 2010	
1. Bưởi Đoan Hùng	696,14	1.071,75	1.758,48	153,96	164,08	126,30
- Bưởi Sửu	58,86	92,71	170,77	157,51	184,20	130,51
- Bưởi Bằng Luân	637,28	979,04	1.587,71	153,63	162,17	125,63
2. Hồng Gia Thanh	38,66	51,79	81,35	133,96	157,07	120,44

Nguồn: Cục Thống kê Phú Thọ, 2012 và Nguyễn Thị Thu Hương, 2012

Bảng 3. Sản lượng và giá trị bưởi Đoan Hùng và hồng Gia Thanh qua điều tra năm 2008 - 2012

Khối lượng	2008	2010	2012	So sánh (%)		Bình quân 2008 - 2012
				2010/ 2008	2012/ 2010	
1. Sản lượng (tấn)						
- Bưởi Sửu	48,25	93,45	259,89	193,68	278,11	152,34
- Bưởi Bằng Luân	1.771,75	2.533,55	4.381,02	143,00	172,92	125,40
- Hồng Gia Thanh	14,91	19,22	41,36	128,91	215,19	129,06
2. Giá trị (triệu đồng)						
- Bưởi Sửu	2.123	4.112	11.435,16	193,69	278,09	152,34
- Bưởi Bằng Luân	26.576,3	38.003,3	65.715,3	143,00	172,92	125,40
- Hồng Gia Thanh	53,08	160,10	682,44	301,62	426,26	189,36

Nguồn: Nguyễn Thị Thu Hương, 2012; UBND huyện Đoan Hùng, 2012 và UBND huyện Phù Ninh, 2012

thực hiện quy hoạch các nguồn lực đầu tư từ đất đai, đào tạo lao động, hỗ trợ vốn với 50% giá cây giống cho bưởi Đoan Hùng và hồng Gia Thanh. Tuy nhiên, diện tích trồng bưởi Sửu còn thấp chỉ chiếm khoảng 9,7% năm 2012, do thực hiện công tác quy hoạch nguồn lực đầu tư chưa xứng với tiềm năng của thị trường yêu cầu loại quả này rất cao. Số lượng cây bưởi Sửu trên 20 năm không nhiều, do bị nhiễm bệnh và không được chú ý đầu tư chăm sóc (Nguyễn Thị Thu Hương, 2012).

Hồng Gia Thanh có tốc độ tăng bình quân 2008-2012 là 20,44%, tuy nhiên diện tích cây hồng Gia Thanh còn hạn chế mới có 81,35ha năm 2012 (Bảng 2). Cây hồng Gia Thanh rất khó tạo giống, trồng và chăm sóc, thường bị mắc bệnh rụng quả non. Vì vậy, các hộ trồng hồng chưa yên tâm đầu tư để phát triển diện tích trồng hồng Gia Thanh.

Sản lượng và giá trị của bưởi Đoan Hùng và hồng Gia Thanh bình quân 2008-2012 (tính bằng căn bậc 4 của số lượng năm 2012 chia số

lượng của năm 2008, tất cả nhân 100) đều tăng mạnh, cụ thể về sản lượng bưởi Sửu tăng cao nhất đạt tới 152,34% (tức tăng 52,34%). Trong khi đó, giá trị bưởi Bằng Luân tăng bình quân năm 2008-2012 là 25,4%, giá trị bưởi Bằng Luân năm 2012 gấp 5,75 lần giá trị bưởi Sửu và gấp 96,29 lần hồng Gia Thanh (Bảng 3). Nguyên nhân chủ yếu do diện tích bưởi Bằng Luân chiếm trên 96% diện tích bưởi Đoan Hùng và sản lượng thu hoạch bưởi Bằng Luân tăng cao, song qua điều tra khách hàng cho chất lượng bưởi Sửu được ưa chuộng nhiều hơn bưởi Bằng Luân.

3.2. Thực trạng đầu tư phát triển sản xuất bưởi Đoan Hùng và hồng Gia Thanh của các hộ nông dân

Với mức đầu tư ở từng độ tuổi cây khác nhau cây bưởi và hồng cho chất lượng quả khác nhau: Qua thực trạng điều tra với cây bưởi

**Bảng 4. Tình hình đầu tư thâm canh cho 1ha cây bưởi
qua các nhóm điều tra của tỉnh Phú Thọ năm 2012
(Áp dụng cho cây bưởi kinh doanh 11 - 20 tuổi)**

Chỉ tiêu	Nhóm hộ đầu tư cao		Nhóm hộ đầu tư trung bình		Nhóm hộ đầu tư thấp		Bình quân
	Số lượng	Giá trị (tr. đ)	Số lượng	Giá trị (tr. đ)	Số lượng	Giá trị (tr. đ)	Giá trị (tr. đ)
Tổng chi phí		63,42		51,85		45,00	52,90
1. Tổng chi phí trung gian		22,93		19,00		14,93	18,67
- Phân hữu cơ	25 tấn	15,00	20 tấn	12,00	15 tấn	9,00	11,74
- Đạm urê	360 kg	3,96	300 kg	3,30	280 kg	3,08	3,43
- Phân lân Supe	416 kg	1,66	320 kg	1,92	285 kg	1,14	1,54
- Phân Kali	180 kg	1,44	150 kg	1,20	128 kg	1,02	1,21
- Thuốc BVTV		0,35		0,30		0,24	0,29
- Chi khác		0,52		0,28		0,45	0,40
2. Công lao động	320 công	38,40	260 công	31,20	245 công	29,40	32,78
3. Khấu hao		2,09		1,65		0,67	1,32

Nguồn: Nguyễn Thị Thu Hương, 2012 và UBND huyện Đoan Hùng, 2012

Đoan Hùng ở thời kì kiến thiết cơ bản (xây dựng vườn bưởi) bình quân là 79,07 triệu đồng/ha. Tuy nhiên, chi phí đầu tư với cây bưởi giai đoạn 11-20 năm tuổi rất quan trọng vì đây là thời kì cây phát triển tốt, cho quả có năng suất và chất lượng đồng đều, ổn định cao.

Hiện nay, mô hình tổ chức sản xuất Đoan Hùng và hồng Gia Thanh là các hộ nông dân gia sản xuất nhỏ lẻ từ 0,1-0,5 ha, chưa hình thành trang trại sản xuất lớn. Hộ trồng bưởi Đoan Hùng, hồng Gia Thanh là loại hình hộ kiêm, chủ hộ chủ yếu là nam giới và trình độ thấp phổ biến ở cấp 1, 2 (Nguyễn Thị Thu Hương, 2012). Hộ chủ yếu đầu tư giống tự chiết ghép và mua trôi nổi với giá rẻ, quy trình kỹ thuật chăm sóc còn tùy tiện theo kinh nghiệm, không căn cứ vào tuổi cây, tình trạng sinh trưởng của cây, đầu tư vốn và lao động thấp, không đồng đều. Năm 2012, người dân trồng bưởi Đoan Hùng biểu hiện có sự chênh lệch rất lớn (18,42 triệu đồng/ha) giữa nhóm hộ đầu tư cao với nhóm hộ đầu tư thấp, đặc biệt là đầu tư về lao động chênh lệch tới 9 triệu đồng/ha (Bảng 4). Tương tự, với cây hồng Gia Thanh qua điều tra cũng có sự chênh lệch đầu tư khá lớn giữa nhóm hộ đầu tư cao và đầu tư thấp, năm 2012 trong thời kỳ kinh doanh là 15,29 triệu đồng. Điều này dẫn đến vườn

bưởi, hồng được chăm sóc không tốt, bị rụng quả non nhiều, chất lượng quả của vùng tạo ra không đồng đều, giá bán bình quân thấp.

Quả loại A (loại ngon nhất) không ngừng tăng lên ở tất cả ba loại cây ăn quả trọng điểm của tỉnh. Cụ thể với cây bưởi Bằng Luân quả loại A bình quân 2008 - 2012 (tính bằng căn bậc 4 của số năm 2012 chia số của năm 2008, tất cả nhân 100), đạt 123,25% (tức tăng 23,25%), loại C chỉ còn 9,53 % so với năm 2008 đạt 22,7 %, quả loại C (loại có chất lượng kém nhất) đã giảm 13,17 % tức giảm 2,38 lần (Bảng 5). Hồng Gia Thanh loại C năm 2012 cũng chỉ còn 6,49% giảm so với năm 2008 là 3,26 lần. Tuy vậy, bưởi Sửu chất lượng tăng ít hơn cả bình quân 2008 - 2012 chỉ tăng 2,98% cho thấy việc đầu tư chưa thỏa đáng cho loại bưởi này. Hiện nay, bưởi Đoan Hùng hiện đang bị cạnh tranh và trà trộn trên thị trường nên uy tín bị mờ nhạt dần.

Thị trường tiêu thụ hồng quả Gia Thanh hẹp hơn do hồng là loại quả có thời gian thu hoạch rất nhanh vì quả chín rộ trong thời gian ngắn, vì vậy lượng quả tiêu thụ trực tiếp là 45% (Nguyễn Thị Thu Hương, 2012). Hiện tại chưa có công nghệ chế biến, bảo quản hồng quả do đó không thể đưa đi xa tiêu thụ.

Bảng 5. Tỷ lệ chất lượng quả trong giá trị sản phẩm bưởi Sửu, Bàng Luân và hồng Gia Thanh hàng hóa của tỉnh Phú Thọ giai đoạn 2008-2012 (%)

Sản phẩm	Loại	2008	2009	2010	2011	2012	Bình quân 2008-2012
Bưởi Bàng Luân	Loại A	28,75	35,15	43,45	50,36	66,35	123,25
	Loại B	48,55	45,58	44,56	39,15	24,12	83,96
	Loại C	22,70	19,27	11,99	10,49	9,53	80,49
Bưởi Sửu	Loại A	58,25	61,13	62,23	63,46	65,5	102,98
	Loại B	33,60	26,77	32,42	34,09	32,8	99,40
	Loại C	8,15	12,1	5,35	2,45	1,7	67,58
Hồng Gia Thanh	Loại A	42,22	45,15	48,35	52,63	63,8	110,87
	Loại B	36,63	39,40	37,10	37,62	29,71	94,90
	Loại C	21,15	15,45	14,55	9,75	6,49	74,43

Nguồn: Tổng hợp từ phiếu điều tra

Việc tiêu thụ bưởi Đoan Hùng có điểm thuận lợi là sản phẩm đã được Cục Sở hữu trí tuệ - Bộ Khoa học và Công nghệ ghi nhận vào sổ đăng ký quốc gia Tên gọi xuất xứ hàng hoá và được Nhà nước bảo hộ vô thời hạn tại quyết định số 73/QĐ-SHTT.

- **Tem chỉ dẫn địa lý** là loại tem được quy định sử dụng làm dấu hiệu nhận biết cho các sản phẩm chỉ dẫn địa lý, được cơ quan nhà nước quản lý về chỉ dẫn địa lý quy định mẫu mã, chất liệu... và cấp theo kế hoạch đăng ký hàng năm. Việc cấp tem và kiểm soát việc gắn tem nhãn trên thị trường được thực hiện theo một qui trình nghiêm ngặt. Hiện tại qui trình cấp và kiểm soát tem mới trong giai đoạn đầu vận hành thử nghiệm và hoàn thiện, đơn vị thực hiện là chi cục Tiêu chuẩn đo lường - số Khoa học và công nghệ tỉnh Phú Thọ.

- **Nhãn mác, bao bì chỉ dẫn địa lý** là nhãn mác, bao bì sử dụng cho các sản phẩm chỉ dẫn địa lý, được cơ quan nhà nước quản lý về chỉ dẫn địa lý quy định một số nội dung bắt buộc như: Thông tin, chất liệu, kích thước, hình ảnh...

3.3. Thực trạng kết quả, hiệu quả sản xuất bưởi quả Đoan Hùng và hồng Gia Thanh của tỉnh Phú Thọ

Các chỉ tiêu kết quả và hiệu quả của bưởi Đoan Hùng đều cao hơn hồng Gia Thanh. Cụ thể, doanh thu với 100kg quả bưởi Đoan Hùng cao gấp 4,17 lần hồng Gia Thanh, thu nhập hỗn hợp so với chi phí trung gian của bưởi Đoan Hùng cao hơn 2,41 lần so với hồng Gia Thanh (Bảng 6).

Tem liền

Tem vỡ

Hình 1. Tem bưởi Đoan Hùng

Nguồn: Nguyễn Thị Thu Hương, 2012 và UBND huyện Đoan Hùng, 2012

Nhãn hàng hoá bưởi Sầu

Nhãn hàng hoá bưởi Bàng Luân

Hình 2. Nhãn hàng hóa bưởi Doan Hùng

Nguồn: Nguyễn Thị Thu Hương, 2012 và UBND huyện Doan Hùng, 2012

Bao bì trực tiếp

Bao bì ngoài

Hình 3. Bao bì bưởi Doan Hùng

Nguồn: Nguyễn Thị Thu Hương, 2012 và UBND huyện Doan Hùng, 2012

Bảng 6. Kết quả và hiệu quả kinh tế sản xuất bưởi Doan Hùng và hồng Gia Thanh bình quân 1ha qua các hộ điều tra (Tính cho 100 kg quả theo giá năm 2012)

Diễn giải	Bưởi Doan Hùng (1.000đ)	Hồng Gia Thanh (1.000đ)	So sánh (lần)
1. Doanh thu (TR)	2.805	672,3	4,17
2. Chi phí trung gian (IC)	190,12	102,29	1,86
3. Giá trị gia tăng (VA)	2.444,32	559,35	4,37
4. Thu nhập hỗn hợp (MI)	2.414,26	539,19	4,48
5. Một số chỉ tiêu hiệu quả kinh tế			
TR/IC	14,76	6,57	2,25
VA/IC	12,86	5,47	2,35
MI/IC	12,69	5,27	2,41

Nguồn: Nguyễn Thị Thu Hương, 2012

3.4. Giải pháp phát triển sản xuất bưởi Đoan Hùng, hồng Gia Thanh ở tỉnh Phú Thọ

3.4.1. Hoàn thiện công tác quy hoạch nguồn lực ở tỉnh Phú Thọ để phát triển sản xuất bưởi Đoan Hùng và hồng Gia Thanh

- Quy hoạch nguồn lực đất đai: Diện tích trồng cây ăn quả trong toàn tỉnh năm 2020 đạt 11.350ha, tăng 3.153,1ha so với năm 2010. Giá trị sản xuất cây ăn quả toàn tỉnh đạt khoảng 544,999 tỷ đồng năm 2020; trong đó, giá trị của cây bưởi Đoan Hùng và cây hồng Gia Thanh tương ứng 486,75 tỷ đồng, chiếm 89,3% tổng giá trị sản xuất.

- Quy hoạch đào tạo nguồn nhân lực cho sản xuất và phát triển sản xuất bưởi Đoan Hùng ở tỉnh Phú Thọ:

+ Mở rộng các hình thức đào tạo kỹ thuật nghề nhằm nâng cao tay nghề cho các hộ trồng bưởi Đoan Hùng và hồng Gia Thanh có thể sản xuất theo yêu cầu thị trường với các mô hình sản xuất sạch, hiện đại như VietGAP và GlobalGAP.

+ Nâng cao năng lực tổ chức quản lý kinh doanh và quản lý nhãn hiệu hàng hóa cho người trồng bưởi Đoan Hùng ở tỉnh Phú Thọ thông qua các lớp khuyến nông, hội nghị để xóa bỏ thói quen tùy tiện trong sản xuất, không ghi chép và theo dõi vườn quả cũng như các phương pháp hạch toán kinh doanh hiện đại.

- Sử dụng có hiệu quả nguồn vốn hỗ trợ của ngân sách Nhà nước cho phát triển sản xuất bưởi Đoan Hùng và hồng Gia Thanh của vùng để tạo động lực mở rộng diện tích vùng bưởi, hồng.

3.4.2. Phát triển sản xuất bưởi Đoan Hùng, hồng Gia Thanh ở tỉnh Phú Thọ cần hoàn thiện chính sách đầu tư công, dịch vụ công, khuyến nông và xúc tiến thương mại

- Địa phương cần hoàn thiện chính sách đầu tư công, dịch vụ công, đảm bảo các chính sách về đầu tư công yêu cầu thị trường một cách ổn định. Sự đầu tư đạt hiệu quả về cơ sở hạ tầng như hệ thống điện, đường, trường, trạm... và hệ thống cơ sở vật chất kỹ thuật cho dự án xây dựng nông

thôn mới sẽ hỗ trợ rất lớn cho phát triển bưởi Đoan Hùng, hồng Gia Thanh của tỉnh.

- Tăng cường công tác hỗ trợ cho nông dân tiếp cận với các thông tin thị trường, đa dạng giống bưởi Đoan Hùng, hồng Gia Thanh mới, đổi mới kỹ thuật chăm sóc, mẫu mã sản phẩm quả, cũng như nguồn cung cấp vật tư đầu vào cho sản xuất qua các chương trình hội chợ, xúc tiến thương mại của tỉnh với các vùng trong nước và nước ngoài.

3.4.3. Nâng cao các biện pháp kỹ thuật để phát triển sản xuất bưởi Đoan Hùng và hồng Gia Thanh ở tỉnh Phú Thọ

Cây bưởi Đoan Hùng và cây hồng Gia Thanh hiện nay chưa được đầu tư thỏa đáng, từ chọn giống, quy trình trồng, chăm sóc chưa được hướng dẫn tới nông dân. Cây bưởi Đoan Hùng, hồng Gia Thanh phát triển nhờ tự nhiên, tác động của con người chủ yếu là lao động, xới cỏ, bắt sâu... hầu hết các vườn cây chưa được đầu tư phân bón đúng loại phân chuyên dùng đúng mức, việc đầu tư không phù hợp với từng giai đoạn của tuổi cây và không đều giữa các nhóm hộ nên cây sinh trưởng không tốt, quả có hiện tượng nhỏ đi, dị hình mẫu mã không đẹp mà chất lượng không còn giữ được như trước.

3.4.4. Phát triển các hình thức liên kết sản xuất-tiêu thụ bưởi Đoan Hùng, hồng Gia Thanh ở tỉnh Phú Thọ

- *Nâng cao vai trò của hình thức hợp tác xã, hiệp hội bưởi Đoan Hùng*, xây dựng cơ chế quản lý nhãn hiệu bưởi Đoan Hùng đã đăng ký chỉ dẫn địa lý tránh bị trà trộn với các sản phẩm trôi nổi trên thị trường, tìm kiếm và chủ động hơn trong cung ứng nguồn vật tư đầu vào, hỗ trợ bao tiêu sản phẩm đầu ra cho các hộ xã viên hợp tác xã, giúp hộ yên tâm sản xuất.

- *Hình thức trang trại*: Cần khuyến khích phát triển các hình thức trang trại bưởi Đoan Hùng có quy mô sản xuất lớn, quan tâm đặc biệt đến hình thức trang trại gia đình, nâng cao hiệu quả sản xuất và khai thác hiệu quả theo quy mô.

3.4.5. Hoàn thiện một số chính sách kinh tế vĩ mô nhằm phát triển sản xuất bưởi Đoan Hùng và hồng Gia Thanh ở tỉnh Phú Thọ

Tỉnh Phú Thọ trong sản xuất bưởi Đoan Hùng trọng điểm, trước hết cần phải xây dựng và hoàn thiện một số chính sách sau: Chính sách đất đai, chính sách vốn, chính sách phát triển khoa học, công nghệ

4. KẾT LUẬN

Tỉnh Phú Thọ có tiềm năng lớn trong phát triển sản xuất bưởi Đoan Hùng, hồng Gia Thanh là cây ăn quả trọng điểm với diện tích 2008-2012, tăng bình quân 26,3% với bưởi và 20,44% với hồng, đang dần từng bước hình thành các vùng sản xuất tập trung, góp phần cải thiện, nâng cao đời sống người nông dân lao động và phát triển kinh tế chung của tỉnh Phú Thọ.

Tuy nhiên, mô hình sản xuất vẫn chủ yếu là các hộ nhỏ lẻ, sản xuất chủ yếu theo kinh nghiệm, năng suất và chất lượng bưởi, hồng quả chưa cao và chưa ổn định, chưa quản lý tốt nhãn hiệu hàng hóa để đáp ứng nhu cầu thị trường.

Vì vậy, để phát triển bưởi sản xuất Đoan Hùng và hồng Gia Thanh ở tỉnh Phú Thọ, theo quan điểm của nhóm tác giả cần tập trung vào thực hiện đồng bộ các nhóm giải pháp từ quy hoạch nguồn lực vùng cho phát triển sản xuất, mở rộng diện tích trồng bưởi, nâng cao chất lượng nguồn lao động để nâng cao chất lượng vườn quả qua việc đầu tư hợp lý theo tuổi cây, các quy trình kỹ thuật chăm sóc và hạch toán kinh doanh hiện đại, nâng cao hiệu quả sử dụng các chi phí vật chất (giống, phân bón, thuốc bảo vệ thực vật...), hoàn thiện đầu tư công và coi trọng hơn nữa việc quản lý thương hiệu, mẫu mã sản phẩm quả theo yêu cầu thị trường.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Cục Thống kê Phú Thọ (2012). Niên giám thống kê tỉnh Phú Thọ năm 2012.
- Nguyễn Thị Thu Hương (2012). Kết quả điều tra nghiên cứu phát triển bưởi Đoan Hùng và hồng Gia Thanh ở tỉnh Phú Thọ năm 2008 - 2012.
- UBND huyện Đoan Hùng (2012). Báo cáo tổng kết 5 năm (2008 - 2012). Phát triển bưởi Đoan Hùng.
- UBND huyện Phù Ninh (2012). Báo cáo tổng kết năm 2012. Phát triển hồng Gia Thanh.